

Kapitel 1 – Introduktion

Kapitlets indhold	
Afsnit	Indhold
1.1	Bogens opbygning
1.2	Roadmap over revisionsprocessen
1.3	Eksempler
1.4	Case-virksomheden
1.5	Kan teori og eksempler overføres til brug på alle typer af revisionsopgaver?
1.6	Afgrænsning
1.7	Lovgivning, ISA og praksis
1.8	Afrunding

1.1 Bogens opbygning

Bogen består af 2 separate dele, en **teoridel** og en **eksempelsamling**.

Teoridelen af bogen er opbygget således, at den i store træk følger revisionsprocessen illustreret i “roadmappet” i figur 1.2.1. I tillæg hertil, er teoridelen suppleret med en gennemgang af følgende udvalgte emner inden for revision: Revisionsbevis (**kapitel 2**), “hardclose” (**kapitel 6**), første-gangsrevisionsopgaver (**kapitel 10**), besvigelser og afrapportring af økonomiske forbrydelser (**kapitel 11**), revision af generelle it-kontroller (**kapitel 12**), koncernrevision (**kapitel 13**), digitalisering af revisionsprocessen (**kapitel 14**), uafhængighed i PIE-virksomheder (**kapitel 15**) og hvidvask (**kapitel 16**). Teoridelen af bogen indeholder dog også praktiske eksempler, men disse er kortere og ikke så omfattende som de eksempler der er medtaget i eksempelsamlingen, jf. afsnit 1.3 og 1.4.

1.2 Roadmap over revisionsprocessen

Roadmappet i figur 1.2.1 viser de centrale faser i revisionsprocessen med angivelse af de vigtigste opgaver, som revisor skal iagttage for hver fase. Revisionens hovedfaser sammensætter sig af:

- Handlinger der skal udføres inden opstart af opgaven, i form af kunde- og opgaveaccept, udarbejdelse af revisionsaftale mv. Disse handlinger gennemgås i **kapitel 3**.
- Udførelse af risikovurderingshandlinger med henblik på at identificere risici for at der forekommer væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og herefter planlægning af de revisionshandlinger, som imødegår de identificerede risici. Disse handlinger gennemgås i **kapitel 4**.
- Udførelse af de planlagte revisionshandlinger i form af test af kontroller og substansrevision, med henblik på at opnå revisionsbevis for, at de risici, som blev identificeret i forbindelse med risikovurderingshandlingerne, ikke har resulteret i væsentlig fejlinformation i årsregnskabet. Disse handlinger gennemgås i **kapitel 5** og **7**.
- Afsluttende handlinger og konklusion på, hvorvidt revisor på baggrund af de udførte revisionshandlinger har opnået høj grad af sikkerhed for, at de identificerede risici ikke har resulteret i væsentlig fejlinformation i årsregnskabet. Disse handlinger gennemgås i **kapitel 8**.
- Revisionspåtegning på årsregnskabet, hvori der konkluderes på, om revisor har opnået høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation. Endvidere rapportering i form af management letter til den daglige ledelse og revisionsprotokollet til den øverste ledelse om forhold og observationer i forbindelse med revisionen. Revisors rapportering gennemgås i **kapitel 9**.

Revisionen følger som udgangspunkt hovedfaserne illustreret i figur 1.2.1. Dog udføres mange handlinger sideløbende. Endvidere kan der ske ændringer til planlagte revisionshandlinger under hele revisionen. Identificeres der eksempelvis en ny risiko i forbindelse med test af kontroller eller substansrevisionen, skal revisor revurdere sin risikovurdering og de planlagte revisionshandlinger, og muligvis udføre yderligere revisionshandlinger end oprindeligt planlagt.

Figur 1.2.1 Roadmap over revisionsprocessen

Fase	Handling	Kapitel i teoribog*
▶ Ledelse af revisionsopgaven ◀		
Handlinger der skal udføres inden opstart af opgaven	Accept og fortsættelse af kundeforholdet og den konkrete revisionsopgave, herunder vurdering af etiske krav og uafhængighed og fastlæggelse af en revisionsaftale	3
Planlægningsaktiviteter & Risikovurderings handlinger	Identificer og vurder risici, herunder betydelige risici, for fejlinformation på regnskabsniveau og revisionsmålsniveau (ISA 315.25)	Fastlæg den overordnede revisionsstrategi (ISA 300.7)
		Opnå forståelse af virksomheden og dens omgivelser (ISA 315.11)
		Opnå forståelse af virksomhedens interne kontroller (ISA 315.12 – 24)
		Udarbejd en revisionsplan, som indeholder beskrivelse af arten, den tidsmæssige placering og omfanget af planlagte yderligere revisions handlinger på revisionsmålsniveau.
Yderligere revisions handlinger	Udfør test af kontroller (ISA 330.8-17), såfremt: a) Revisor har valgt en kontrolbaseret revisionsstrategi og/eller b) Substanshandling er ikke alene kan give tilstrækkeligt revisionsbevis	5
	Udfør substanshandling, herunder eksterne bekræftelsesprocedurer, analytiske handlinger og revision ved brug af stikprøver (ISA 330.18-23)	7
	Udfør substanshandling som reaktion på betydelige risici (ISA 330.21)	
	Iagttag specifikke krav til substanshandling, herunder revision af fysisk tilstedeværelse af varebeholdninger (ISA 501.4-8), revisionshandling for at identificere retstvister og krav (ISA 501.9-12), revision ved hjælp af eksterne bekræftelser (ISA 505), revision af regnskabsmæssige skøn (ISA 540) og revision af nærtstående parter (ISA 550).	
Afluttende handlinger og konklusion	Foretag afluttende vurdering af hvorvidt der er opnået tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis (ISA 330.25)	8
	Hvis revisor ikke har opnået tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende et væsentligt revisionsmål i regnskabet, skal revisor forsøge at opnå yderligere revisionsbevis. Hvis revisor ikke er i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis, skal revisor afgive en konklusion med forbehold eller afvise at afgive en konklusion (ISA 330.72)	
	Foretag revision af efterfølgende begivenheder (ISA 560) og foretag afluttende analytiske handlinger (ISA 520.6). Indhent ledelsens regnskabsberklæring (ISA 580). Foretag gennemgang af, om den generelle præsentation af regnskabet og de hertil knyttede oplysninger er i overensstemmelse med den relevante regnskabsmæssige begrebsramme. (ISA 330.24)	
	Udarbejd konkluderende afluttende memo	
	Kvalitetssikring (ISQC 1) (ISA 220)	
Rapportering	Rapportering og påtegning (se ISA 260, ISA 265 og ISA 700-serien)	9
▶ Forbered, gennemgå og kontroller arbejds papirer ◀		

* Nogle områder er gennemgået i flere kapitler i bogen.

1.3 Eksempler

Hvert kapitel er suppleret med en række praktiske eksempler på de forskellige opgaver/handlinger, som revisor skal gennemføre i løbet af revisionsprocessen. Bogen indeholder følgende typer eksempler:

- Kortfattede og enkle eksempler, som indgår direkte i teoridelen af bogen.
- Fuldstændige eksempler, som indgår i eksempelsamlingen.

De fuldstændige eksempler er som hovedregel udarbejdet med udgangspunkt i case-virksomheden (Danbil A/S) og er karakteriseret ved at være mere omfattende og komplette eksempler på, hvorledes revisor dokumenterer forskellige dele af revisionsprocessen. Udvalgte eksempler er f.eks. kunde- og opgaveaccept, aftalebreve, notater om den overordnede revisionsstrategi og forståelsen af virksomhedens kontroller, revisionsplaner og arbejdsrapporter for revisionen af udvalgte områder, afsluttende notater, management letters og protokollater mv.

Hvor det har givet mening, er eksemplerne, som er vist direkte i teoridelen af bogen også udarbejdet med udgangspunkt i case-virksomheden Danbil A/S. Da disse eksempler skal være kortfattede og simple, har det dog ikke været hensigtsmæssigt konsekvent at anvende case-virksomheden (Danbil A/S) som baggrund for eksemplerne. I stedet er visse eksempler udarbejdet med udgangspunkt i en helt simpel og ukompliceret virksomhed (f.eks. ABC A/S), hvor det er vist, hvorledes revisionen af et givet område gennemføres som illustreret i eksemplet. I teoribogen er disse eksempler markeret som eksempelvis “**Eksempel 12.2.3: Manuel test af applikationskontrol**” mens Danbil-eksempler er markeret som eksempelvis “**Danbil-casen: Kundeaccept for 2017 revisionen**”¹.

1.4 Case-virksomheden

Til brug for udarbejdelsen af eksemplerne i eksempelsamlingen, er udarbejdet en fiktiv case-virksomhed, Danbil A/S, se **Appendiks 1**. Eksemplerne i eksempelsamlingen er herefter som udgangspunkt udarbejdet med henblik på at illustrere revisionen af årsregnskabet for Danbil A/S. I teoribogen er der ligeledes, som beskrevet i afsnit 1.3, indarbejdet mange kortere eksempler med udgangspunkt i revision af årsregnskabet for Danbil A/S.

Case-virksomheden er en større dansk produktionsvirksomhed. Denne type case-virksomhed er vurderet at give det bedste grundlag for at illustrere, hvorledes revision ifølge ISA'erne og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning omsættes til praksis.

Kapitlet om koncernrevision (**kapitel 13**) tager udgangspunkt i Danbil Holding A/S-koncernen, se **Appendiks 3**.

Det anbefales derfor, at læser har læst case-beskrivelsen i **Appendiks**, idet mange af eksemplerne i såvel bogen som i eksempelsamlingen tager afsæt i Danbil-casen, og derfor kræver en vis baggrundsviden.

1 Eksempler givet for eksempelvis ABC A/S har ingen indbyrdes sammenhæng, hvilket vil være tilfældet for eksempler givet for Danbil A/S.

1.5 Kan teori og eksempler overføres til brug på alle typer af revisionsopgaver?

En revision skal altid tilpasses den konkrete virksomhed. Derfor er det vigtigt at revisor opnår en grundig forståelse af virksomheden med henblik på at kunne planlægge og udføre revisionen risikorettet og mest hensigtsmæssigt.

Som udgangspunkt er der ikke forskel på revisionsprocessen, uanset om der foretages revision af årsregnskabet for en lille virksomhed eller koncernregnskabet for en stor børsnoteret virksomhed. Reviderer man årsregnskabet for den lille virksomhed er der ofte ikke behov for dokumentation, som er lige så omfattende som nogle af eksemplerne i bogen. Dette skyldes typisk at der er færre risici og en lavere kompleksitet forbundet med revisionen af en mindre virksomhed og dermed er risikoen for væsentlig fejlinformation lavere. Lavere risiko medfører et lavere omfang af revision ligesom behovet for at dokumentere risici, reaktionen herpå og rapporteringen heraf formindskes. Reviderer man årsregnskabet for en stor børsnoteret koncern, kan omfanget af revision samt behovet for dokumentation af komplekse risikofyldte forhold være større end illustreret i eksemplerne i teoridelen og eksempelsamlingen.

I alle tilfælde gælder kravene til revision beskrevet i teoridelen. Når disse krav omsættes til praksis, vil der blot være forskellige behov til arten og omfanget af revisors handlinger samt dokumentationen heraf. Revisor har således også en pligt til at gennemføre revisionen så effektivt som muligt, og skal hverken overrevidere eller overdokumentere.

1.6 Afgrænsning

Bogen er afgrænset til at omhandle revision af et årsregnskab med henblik på afgivelse af en revisionspåtegning på årsregnskabet i henhold til ISA 700. Strukturen i teoribogen følger strukturen i revisionsprocessen ifølge ISA, se roadmapmet i figur 1.2.1. Eksemplerne i eksempelsamlingen følger ligeledes denne struktur. Størstedelen af ISA'erne er dækket af bogen. Enkelte ISA'er er ikke dækket, herunder ISA 402 om anvendelse af serviceleverandører. Årsagen hertil er, at dette er særskilte emner, som ikke direkte er relateret til revisionsprocessen og ikke altid er relevante for revisor. Som følge heraf er disse emner i denne udgave af bogen valgt udeladt. Som følge af bogens afgrænsning til **revision af et årsregnskab**, behandles heller ikke andre erklæringer end revisionspåtegningen på et årsregnskab. Erklæringer med begrænset sikkerhed, erklæringer uden sikkerhed og erklæringer for særlige områder er således ikke behandlet i bogen. Bogen gennemgår heller ikke separat den danske erklæringsstandard vedrørende udvidet gennemgang.

Det skal bemærkes, at bogen ikke indeholder en fuldstændig gennemgang af de behandlede ISA'er og anden revisorlovgivning. Det er alene de væsentligste og mest centrale bestemmelser, der er behandlet.

Derudover forholder bogen sig til nugældende lovgivning og vejledning. Bogen behandler således ikke forslag til ny lovgivning og nye revisionsstandarder.

1.7 Lovgivning, ISA og praksis

Bogen er udarbejdet med udgangspunkt i kravene i ISA og revisionslovgivning gældende i Danmark. Kravene heri er gennemgået med udgangspunkt i forfatterens praktiske erfaring hermed. Revisionsstandarderne, lovgivning eller andre kilder for god revisorskik indeholder ikke i alle tilfælde klare beskrivelser af, hvorledes revisor skal omsætte teori til praksis. I disse tilfælde har forfatterne beskrevet, hvorledes man ofte ser, at revisor fortolker teorien, og angivet at det er forfatterens holdning, at det er sådan at revisor bør agere i praksis.

Revision er på flere områder et holdningsbaseret emne hvor faglige vurderinger kan variere meget i forhold til konkrete forhold og omstændigheder. Forfatterne har ved praktiske eksempler forsøgt at bidrage til praktiserende revisoreres beslutningsgrundlag i konkrete situationer. Det er dog væsentligt at påpege, at særlige forhold og nuancer i konkrete situationer kan ændre betydeligt på de faglige vurderinger og konklusioner som revisor bør tage. Eksemplerne skal derfor betragtes som input mere end som en facitliste.

1.8 Afrunding

Med udgangspunkt i ovenstående samt forordet til bogen, er det forfatterens håb, at bogen og eksempelsamlingen bidrager til en bedre forståelse af, hvorledes revisionsstandardernes og lovgivningens krav til en revision omsættes til praksis.